

भारत का याजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਰੋਸ਼ਟ

आਸਥਾਰਣ

EXTRAORDINARY

ਅਸਾਧਾਰਣ

ਆਗ XIV-ਅਨੁਭਾਗ - 1

PART-XIV-SECTION-1

ਆਗ XIV-ਅਨੁਭਾਗ-1

ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

स० 9]	नई दिल्ली,	बुधवार, 22 सितम्बर,	1993 / 31 भाद्र,	1915 (शक)	[खण्ड - VII]
No. 9]	NEW DELHI,	WEDNESDAY, SEPTEMBER 22,	1993/BHADRA,31,	1915 (SAKA)	[VOL. - VII]
ਨं 9]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,	ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ,	1993/31 ਭਾਦੋ ,	1915 (ਸ਼ਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ - VII]

ਵਿਧੀ ਔਰ ਨਿਯਮ ਮਨਜ਼ਾਲਾਦ

(ਵਿਧਾਈ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੁਧਵਾਰ, 22 ਸਿਤਮ਼ਬਰ, 1993 / 31 ਭਾਦ, 1915 (ਸ਼ਕ)

(1) ਪਾਈਜਨਸ ਏਕਟ, 1919 (2) ਪਾਸਪੋਰਟ (ਏਂਟ੍ਰੀ ਇਨ ਟੂ ਇਡਿਆ) ਏਕਟ, 1920 (3) ਕਾਰ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਏਕਟ, 1953 (4) ਇੰਸਟੀਚ੍ਯੂਟਸ ਆਂਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਏਕਟ, 1961 ਅਤੇ (5) ਰਿਵਰ ਬੋਰਡਸ ਏਕਟ, 1956, ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾ਷ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੂਤ ਪਾਠ (ਕੇਨ੍ਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧੀ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਿਕੂਤ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

**MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)**

NEW DELHI, WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1993/BHADRA 31, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Poisons Act, 1919 (2) The Passport (Entry into India) Act, 1920 (3) The Coir Industry Act, 1953 (4) The Institutes of Technology Act, 1961 and (5) The River Boards Act, 1956 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text there of in Punjabi under clause (a) of section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਡਲਾ

(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ, 1993/31 ਭਾਦੋ , 1915 (ਸ਼ਕ)

(1) ਪਾਈਜਨਸ ਐਕਟ, 1919 (2) ਪਾਸਪੋਰਟ (ਐਂਟ੍ਰੀ ਇਨ ਟੂ ਇਡਿਆ) ਐਕਟ, 1920 (3) ਕਾਰ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਐਕਟ, 1953 (4) ਇੰਸਟੀਚ੍ਯੂਟਸ ਆਂਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ (5) ਰਿਵਰ ਬੋਰਡਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਨ੍ਦ੍ਰੀਯ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਜਾਣਗੇ।

ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਐਕਟ, 1953

(1953 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 45)

[16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੱਕ ਸੇਧੇ ਅਨੁਸਾਰ)

[23 ਦਸੰਬਰ, 1953]

ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ, ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦ ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਮਸੂਲ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਤਲਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ : -

ਅਧਿਆਏ I

ਪਾਰਵੰਡਕ

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਐਕਟ, 1953 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
 ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ,
 ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ
 ਅਰੰਭ।
  - (2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਗਜ਼ ਦੇ ਮਿਵਾਏ ਸਾਰੇ ਭਾਗਤ ਤੇ ਹੈ।
 ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ
 ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ
 ਹਾਲਾਤ
 ਅਨੁਸਾਰ
 ਉਚਿਚਤਾ
 ਬਾਬਤ ਐਲਾਨ।
  - (3) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿਚ ਅਧਿਕੁਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ।
 ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।
2. ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਸੰਘ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਲੈ ਲਵੇ।
3. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ, -
- (ਉ) “ਬੋਰਡ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਕਥਰ ਬੋਰਡ ;
  - (ਅ) “ਉਪਕਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 13 ਦੁਆਰਾ ਅਰੋਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀਮਾ ਮਸੂਲ;
  - (ਇ) “ਕਥਰ” ਜਾਂ “ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਾਗੀਅਲ ਦੇ ਛਿਲਕੇ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਰੇਸ਼ਾ;
  - (ਸ) “ਕਥਰ ਉਤਪਾਦ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਥਰ ਜਾਂ ਕਥਰ ਧਾਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰਮਤ ਚਟਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਟਾਈ ਪੱਟੀਆਂ, ਨਮਦੇ ਅਤੇ ਕਾਲੀਨ, ਰੱਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ;
  - (ਹ) “ਕਥਰ ਧਾਰਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਥਰ ਦੀ ਕਤਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਧਾਰਾ;
  - (ਕ) “ਬਰਾਮਦ” ਦਾ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਰੂਪਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸਜਾਤੀ ਪਦਾਂ ਸਹਿਤ,

ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ-ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਭੌ, ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਅਧਿਸੂਚਤ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ-ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਹੈ;

- (ਖ) “ਫੈਂਡ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਕਿਰ ਫੈਂਡ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (ਗ) “ਛਿਲਕੇ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗਲਾਏ ਹੋਏ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਛਿਲਕੇ;
- (ਘ) “ਮੈਂਬਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ;
- (ਙ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ।

ਅਧਿਆਏ II

ਕਿਰ ਬੋਰਡ

ਕਿਰ ਬੋਰਡ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਅਤੇ ਗਠਨ।

4. (1) ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨਮਿਤ ਉਲਿਖਤ ਕਰੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਰ ਬੋਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਬੋਰਡ ਸਦੀਵੀ ਉੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਰ ਵਾਲੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਬੌਡੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਵੀ ਅਤੇ ਅਚੁੱਕਵੀ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਅਰਜ਼ਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਵੇਦਨ ਅਤੇ ਮੁਆਇਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਦਾਵਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਬੋਰਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਸਮਝ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੱਥ ਹੋਣ-

- (ਇ) ਨਾਰੀਅਲ ਉਗਾਊਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਛਿਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਰ ਧਾਰੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕ;
- (ਅ) ਛਿਲਕੇ, ਕਿਰ ਅਤੇ ਕਿਰ ਧਾਰੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀ;
- (ਈ) ਕਿਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ;
- (ਸ) ਕਿਰ, ਕਿਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਦਕਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਧਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;
- (ਹ) ਸੰਸਦ;
- (ਕ) ਨਾਰੀਅਲ ਉਗਾਊਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ;

(੬) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(੭) ਉਪ-ਪਾਰਾ (੩) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸ੍ਥਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਜ਼ਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(੮) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਦ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਪ੍ਰਤਿਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਵੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

੫. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਨਿਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ,-

(੯) ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਸੀ; ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਉਕਾਈ ਜਾਂ ਬੇਕਾਇਦਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਦੇਸ਼ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ।

੬. ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜਿਹੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੌਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

੭. ਬੋਰਡ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਚੁਣੇਗਾ, ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

੮. (੧) ਬੋਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜ-ਪਾਲਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕਰੇ।

(੨) ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ-

(i) ਚੇਅਰਮੈਨ,

(ii) ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਅਤੇ

(iii) ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਜ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਡਿਲਕੈ, ਕਥਰ ਅਤੇ ਕਥਰ ਧਾਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਰਹਣ।

(੩) ਬੋਰਡ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਹੋਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਤਦ-ਅਰਥ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ, ਜੋ ਬੋਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ

ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ
ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ
ਆਦਿ
ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ
ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ।

ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ
ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ
ਭੌਤਿ।

ਵਾਈਸ-
ਚੇਅਰਮੈਨ।

ਕਾਰਜਪਾਲਕ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਕਮੇਟੀਆਂ।

ਕਰੋ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੇ ਰਿਪੋਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(4) ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਕੇਵਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ।

(5) ਤਦ ਅਰਥ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ
ਅਮਲਾ।

9. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਬੋਰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਜੋ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(2) ਬੋਰਡ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤੈਆ ਕਰੇ।

(3) ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤਲਕ ਨ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ।

ਬੋਰਡ ਦੇ
ਕਾਜਕਾਰ।

10. (1) ਬੋਰਡ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੜਾਵਾ ਦੇਵੇ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

(2) ਉਪ-ਪਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਉਪਾ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਣਗੇ—

(ਇ) ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਕਥਰ ਤੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਥਰ ਤਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗਜ਼ਿਸਟਰ ਕਰਕੇ, ਕਥਰ, ਕਥਰ ਦੇ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਸੰਸ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਉਠਾ ਕੇ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਛਲਕੇ, ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ, ਵਿਨਿਯੋਗਿਤ ਕਰਨਾ;

(ਇ) ਵਿਗਿਆਨਕ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਖੋਜ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੱਧ ਖੋਜ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ;

(ਸ) ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੂਕੂਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ;

(ਹ) ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ, ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਦਰਜਿਆਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਿਯਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਇੱਤਜ਼ਾਮ

ਕਰਨਾ;

- (ਕ) ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਛਿਲਕੇ, ਕਥਰ ਰੇਸੇ, ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ;
- (ਕਕ) ਪਾਵਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ;
- (ਖ) ਛਿਲਕੇ, ਕਥਰ ਰੇਸੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇਣਾ;
- (ਗ) ਛਿਲਕੇ, ਕਥਰ ਰੇਸੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰੰਦੀ ਵੱਟਕ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ;
- (ਘ) ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗਾਲਣ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਗੁਦਾਮਾਂ ਲਈ ਲਸੰਸ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕਥਰ ਰੇਸੇ, ਕਥਰ ਧਾਰੇ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ, ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਦੋਹਾਂ ਲਈ, ਸਟਾਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰਵੇਂ ਵਿਨਿਯਮਨ ਕਰਨਾ;
- (ਙ) ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ;
- (ਚ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(3) ਬੋਰਡ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।

11. (1) ਜੇ ਬੋਰਡ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਟੱਪ ਕੇ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੇ ਪੜੀਕੂਲ ਪੜਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਤੋੜ ਕਿਉਂ ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੋਰਡ ਨੂੰ, ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ, ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਤੋੜ ਸਕੇਗੀ।

ਬੋਰਡ ਦਾ
ਤੁੜਾਉਣਾ।

- (2) ਜਦ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦ-
- (ਉ) ਸਭ ਮੈਬਰ, ਤੁੜਾਉਣੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ;
- (ਅ) ਤੁੜਾਉਣੀ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯਮਕ ਕਰੇ;
- (ਇ) ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਭ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪੱਤੀ, ਤੁੜਾਉਣੀ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਤੁੜਾਉਣੀ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜਰਦਿਆਂ ਹੀ, ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਧਿਕਾਰੀ III

ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ ਕਥਰ ਪਾਰੋ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ

ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ,
ਕਥਰ ਪਾਰੋ
ਅਤੇ ਕਥਰ
ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ
ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ
ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ।

12. ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ, ਕਥਰ ਪਾਰੋ ਜਾਂ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਮਿਤ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਸੈਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਹੋਰਵੇਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਦਰੀ ਸੀਮਾਂ-ਮਸੂਲ ਐਕਟ, 1878 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣ:

1878 ਦਾ 8

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਥਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ-ਬੇਤਰਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਬਾਰ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਰੀ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਿਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਬਸਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਘੁੰਗੀ ਹੋਵੇ ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ, ਕਥਰ ਪਾਰੋ ਜਾਂ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਾ ਦੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਉਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਛੋਟ ਦੇ ਸਕੇਗੀ।

ਆਧਿਕਾਰੀ IV

ਵਿੱਤ, ਲੋਧੇ ਅਤੇ ਆਡਿਟ

13. (1) ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕਰੇ, ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਕਥਰ ਰੇਸ਼ੇ, ਕਥਰ ਪਾਰੋ ਅਤੇ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੇ ਸੀਮਾਂ ਮਸੂਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਪਕਰ ਵਜੋਂ ਦੇ ਰੂਪਏ ਪੜੀ ਕੁਇੱਟਲ ਤੋਂ ਨ ਵਧਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦਰ ਤੇ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸੇ ਜਾਂ ਉਸੇ ਵਰਗੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰ, ਭਾਰਤੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1934 ਜਾਂ ਤੱਤਸਮਾਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਉਣੋਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਸੂਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਈਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਗਰਾਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

1934 ਦਾ 32

14. ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲਾਈ ਗਏ ਉਪਕਰ ਦੀ ਵੱਟਕ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਵੱਟਕ ਧਨ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਉਗਰਾਹਣ ਦੇ ਇਖਰਜਾਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ।

14. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਨਮਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗ ਨਮਿਤਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵਜੋਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਧਨ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

ਉਪਕਰ ਦੀ
ਵੱਟਕ ਦੀ
ਬੋਰਡ ਨੂੰ
ਅਦਾਇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ
ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾ।

ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ।

15. (1) ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਰ ਫੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ-

(ਉ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਪਕਰ ਦੀਆਂ ਵੱਟਕਾਂ;

(ਅ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀਸ, ਜੋ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਜਾਵੇ;

- (੯) ਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਮੂਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (੧੦) ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇਖਾਜਾਤ ਦੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

16. ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫੰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਨ-ਯਾਮ ਦੀ ਸੀਕਿਊਰਿਟੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਪਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ।

ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ
ਉਪਾਰ ਲੈਣ
ਦੀਆਂ
ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

17. (੧) ਬੋਰਡ ਉਚਿਤ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸੰਗਤ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਵਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨ ਲੇਖਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ-ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਕੇ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖੇ ਅਤੇ
ਆਡਿਟ।

(੨) ਬੋਰਡ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਆਡੀਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਕਵਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਡੀਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਉਠਾਇਆ ਖਰਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(੩) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਹਨ, ਅਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਲੇਖੇ, ਸੰਬੰਧਤ ਵਾਹਿਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(੪) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਲੇਖੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸੱਦਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰਖਵਾਏਗੀ।

ਅਧਿਆਏ V

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲ

18. (੧) ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਤਾਬੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ, ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨਸੂਬ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

ਬੋਰਡ ਦੇ
ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ
ਅਮ ਕੰਟਰੋਲ।

(੨) ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲ ਅਮਲ ਦਰਾਬੁਦਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(੩) ਬੋਰਡ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਵਾਜ਼ਬੀ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ
ਵਿਵਰਣੀਆਂ।

19. (1) ਬੋਰਡ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਬਾਰੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਮਾਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਨਕਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਬੋਰਡ ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਲੋੜੀਆਂ ਹੋਣ।

ਅਧਿਕਾਰੇ VI

ਛੁਟਕਲ

ਤੌਨ।

20. (1) ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜੁਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਜੋ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀਆਂ
ਦੁਆਰਾ
ਅਪਰਾਧ।

21. (1) ਜੋ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਣ ਲਈ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ, ਉਸ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੇਂ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਭਾਗੀ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਯੋਗ ਤਨਦਿਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ੀ ਰਜ਼ਾਖੇਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਸਕੱਤਰ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਵੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ,-

(ੳ) “ਕੰਪਨੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਨਿਗਮ ਬੌਡੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਮ ਜਾਂ ਫਰਦਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਸਭਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਅ) “ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਫਰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਾਈਵਾਲ।

22. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸ਼ੰਸਕਿਊਸ਼ਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹੋਰਵੇ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਾਸ਼ੰਸਕਿਊਸ਼ਨ
ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

23. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਸ਼ੰਸਕਿਊਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੇਕ ਨੀਤੀ
ਨਾਲ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
ਦਾ ਬਚਾਉ।

24. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਜੋ ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਡੈਲੀਗੋਟ ਕਰਨ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

25. (1) ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰੋਪੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਭ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ, ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਮੁੱਅਤਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਉਲਿਖਤ ਹੱਦ ਤਕ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛਿੱਲ ਦੇ ਸਕੇਗੀ।

ਐਕਟ ਦੇ
ਅਮਲ ਦਾ
ਮੁੱਅਤਲ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਮਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁੱਅਤਲ ਜਾਂ ਛਿੱਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਅਤਲੀ ਜਾਂ ਛਿੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਦੁ ਤੱਕ ਇਹ ਐਕਟ ਨਾਫਜ਼ ਰੱਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਹਟਾਈ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੀ ਨਿਯਮ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

26. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ :—

(ੳ) ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਬਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ;

॥(ਅ) ਉਹ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ,

(ੳ) ਹਰਿਕ ਸਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕੱਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ;

- (ਸ) ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਵੇਤਨ ਅਤੇ ਭੌਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ;
- (ਹ) ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਭ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਕੋਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ;
- (ਕ) ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੇ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਅਨੁਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ;
- (ਖ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਥੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿੱਧੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਮਿਤ ਮੁਆਇਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ;
- (ਗ) ਖਰਚ ਉਠਾਉਣ ਬਾਰੇ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਬੱਚਤਾਂ ਦੇ ਬਜਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮੱਦ ਤੋਂ ਬਜਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੱਦ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਨਿਮੱਤਣ;
- (ਘ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਥੇ ਬੋਰਡ ਉਪਾਰ ਲੈ ਸਕੇਗਾ;
- (ਙ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ;
- (ਚ) ਕਥਰ ਤੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਥਰ ਤਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖੱਡਿਆਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਥਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ; ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਸੰਸਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ; ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਲਸੰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਲਸੰਸਾਂ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਦਰਖਾਸਤ ਬਾਰੇ ਆਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;
- (ਜ) ਕਥਰ ਉਦਯੋਗ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ;
- (ਝ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹੋਰੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੌਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪੜੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

27. (1) ਬੋਰਡ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ, ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਪ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ -

- (ੴ) ਆਪਣੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਰਮ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਬਤਾ;
- (ਅ) ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਡੈਲੀਰੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ;
- (ਇ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਫਰ ਭੱਤੇ;
- (ਸ) ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਜਨਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ;
- (ਹ) ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਤਨ, ਛੁੱਟੀ ਭੱਤੇ, ਪੈਨਸ਼ਨਾ, ਗੈਚੁਇਟੀਆਂ, ਦਿਇਆ-ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸਫਰ ਭੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਡ ਫੌਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ;
- (ਕ) ਆਪਣੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ;
- (ਖ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਰਕਮਾਂ ਜਮਾਂ ਕਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਕਮਾਂ ਪੂਜੀ ਵਜੋਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ;
- (ਗ) ਆਪਣੇ ਚਾਲੂ ਖਰਚ ਲਈ ਲੋੜੀਦੇ ਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨ ਲੋੜੀਦੇ ਧਨਾਂ ਦਾ ਲਾਉਣਾ;
- (ਘ) ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਵਿਵਰਣਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਤਕ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

(4) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਾਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ

ਬੋਰਡ ਦੀ ਉਪ-
ਕਾਨੂੰਨ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਗੁਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਹ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

5

राष्ट्रपति ने बजर इंडियन ऐकट 1953 के उपर्युक्त पंजाबी अनुवाद ने सॉलापुकड़ पाठ (बोंदरी कानून) ऐकट, 1973 के राष्ट्रपति ने बजर इंडियन ऐकट 1953 के उपर्युक्त पंजाबी अनुवाद को प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 की धारा 2 के खंड (क) के अधीन राजपत्र में प्रकाशित किए जाने के लिए प्राधिकृत कर दिया है।

राष्ट्रपति ने क्यर इण्डियन ऐकट 1953 के उपर्युक्त पंजाबी अनुवाद को प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 की धारा 2 के खंड (क) के अधीन राजपत्र में प्रकाशित किए जाने के लिए प्राधिकृत कर दिया है।

The above translation in Punjabi of **The Coir Industry Act, 1953** has been authorised by the President to be published in the official Gazette under clause (a) of section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973.

K L M Dhananjay

सर्वेतर, भारत सरकार
मुख्यमंत्री, भारत सरकार
Secretary to Government of India

NEW DELHI

DATED :